

**IDENTYFIKACJA KIERUNKÓW WSPARCIA
W RAMACH FE SL 2021-2027 NA RZECZ
ROZWIJANIA DIALOGU OBYWATELSKIEGO,
PODNIESIENIA POTENCJAŁU I ROZWOJU
ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA
OBYWATELSKIEGO**

BROSZURA INFORMACYJNA

CELE BADANIA

Celem badania było zaprogramowanie wsparcia na rzecz rozwijania dialogu obywatelskiego, podniesienia potencjału i rozwoju organizacji społeczeństwa obywatelskiego (trzeciego sektora), a także działań na rzecz określonych grup docelowych, które zostaną powierzone do realizacji organizacjom pozarządowym, z uwagi na ich doświadczenie i potencjał społeczny w ramach FE SL 2021-2027.

Zakres badania ewaluacyjnego objął następujące obszary badawcze:

Analiza ilościowa i jakościowa organizacji pozarządowych w województwie śląskim

Analiza ilościowa i jakościowa organizacji społeczeństwa obywatelskiego w województwie śląskim

Bariery i ograniczenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego w województwie śląskim oraz zainteresowanie aplikowaniem o wsparcie w tym obszarze

Trafność zaprogramowanego wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w województwie śląskim w ramach poszczególnych celów szczegółowych EFS+ określone w FE SL 2021-2027

METODOLOGIA BADAWCZA

Analiza danych zastanych

IDI z przedstawicielami organizacji społ. obywatelskiego

FGI z przedstawicielami organizacji społ. obywatelskiego

CAWI/CATI ze śląskimi organizacjami pozarządowymi

IDI z przedstawicielami UM WSL

IDI z ekspertami zewnętrznymi

Analiza porównawcza zapisów programów regionalnych

Warsztat ekspercki

ANALIZA ILOŚCIOWA I JAKOŚCIOWA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

LICZBA I KONDYCJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH W OBSZARACH EFS+ W REGIONIE

1878

Liczba organizacji pozarządowych

44%

Odsetek organizacji, które nie zatrudniają pracowników

11

Średnia liczba osób pracujących w jednej organizacji pozarządowej na stałe

58%

Odsetek organizacji, które osiągnęły przychód w 2022 roku wyższy niż 100 tys. zł

20%

Odsetek organizacji, które osiągnęły w 2022 roku przychód nie wyższy niż 10 tys. zł

70%

Odsetek organizacji, które korzystają z pracy wolontariuszy

36%

Odsetek organizacji, które z powodu braku płynności finansowej ograniczyły swoje działania

32%

Odsetek organizacji, które realizują usługi społeczne dla ludności, prowadzą świetlice, domy opieki, przedszkola, itp.

Środowisko organizacji pozarządowych w województwie śląskim jest silnie zróżnicowane. Ich potrzeby są zróżnicowane.

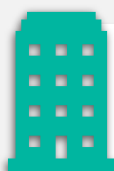
Większość organizacji optymistycznie patrzy w przyszłość. Żeby realizować swoje działania zmuszone są do elastycznego zmieniania swoich priorytetów w zależności od źródła finansowania. Nie ograniczają się tylko do jednego pola działania, aktywnie współpracując ze środowiskiem lokalnym i z innymi NGO.

ANALIZA ILOŚCIOWA I JAKOŚCIOWA GRUP I RUCHÓW NIEFORMALNYCH ORAZ SIECI WOŁONTARIACKICH

SIECI WOŁONTARIACKIE

Sieć Centrów Organizacji Pozarządowych oraz lokalnych sieci wolontariackich jest wysoko rozwinięta w województwie śląskim

Funkcjonuje także Regionalne Centrum Wolontariatu w Katowicach

RUCHY NIEFORMALNE

Jak wynika z analizy netnograficznej, jedynie w 7 powiatach i miastach na prawach powiatu okoliczne organizacje pozarządowe, grupy inicjatywne i ruchy nieformalne mają trudności z pozyskaniem wsparcia doradczego lub wypożyczenia sali bądź sprzętu.

W miastach na prawach powiatu co roku wykluwają się nowe ruchy nieformalne i społeczne grupy inicjatywne, zasilane grantami od NGO lub dotacjami z miejskich budżetów obywatelskich. Nie planują one się sformalizować, potrzebują jednak wsparcia doradczego w zakresie ram prawnych, w jakich mogą podejmować uliczne działania oraz zdobywać nowe środki.

POTRZEBY SIECI WOŁONTARIACKICH I RUCHÓW NIEFORMALNYCH

Wzmocnienie roli edukatorów i roli rzeczniczej tych grup

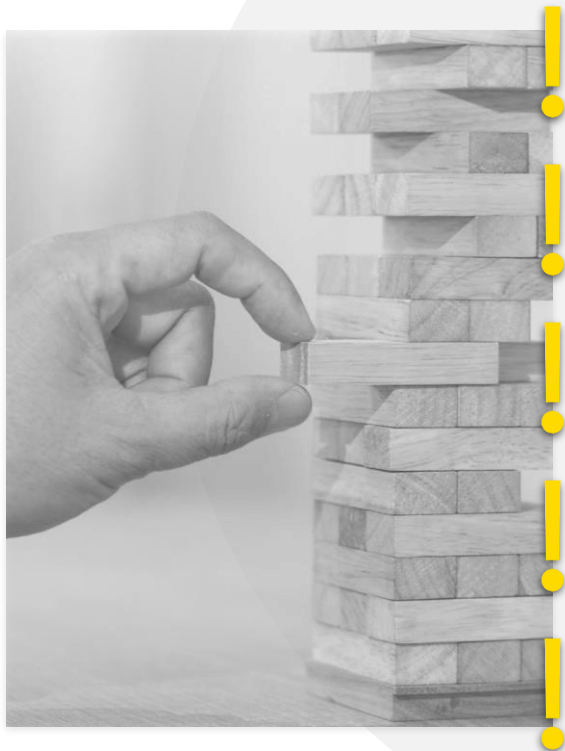
Edukacja prawna w zakresie ograniczeń i możliwości prowadzenia działań aktywizujących oraz zdobywania środków na działania bez osobowości prawnej

Wsparcie promocji ich działania w środowisku lokalnym

BARIERY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

BARIERY LEŻĄCE PO STRONIE OTOCZENIA

Niska dostępność środków finansowych na prowadzenie działań statutowych, zwłaszcza dla organizacji początkujących

Malejąca liczba osób chcących zaangażować się w działania społeczne

Niska dostępność infrastruktury na realizację zadań statutowych

Wysoka biurokratyzacja wsparcia dla organizacji pozarządowych

Wysoki poziom konkurencyjności o środki wewnątrz sektora NGO

BARIERY LEŻĄCE PO STRONIE ORGANIZACJI

Problemy kadrowe

Niski poziom kapitału własnego, aktywów trwałych

Niewystarczające umiejętności zarządcze, zwłaszcza w obszarze finansowania prowadzonej działalności

Brak umiejętności marketingowych, upowszechnienia swojej pracy

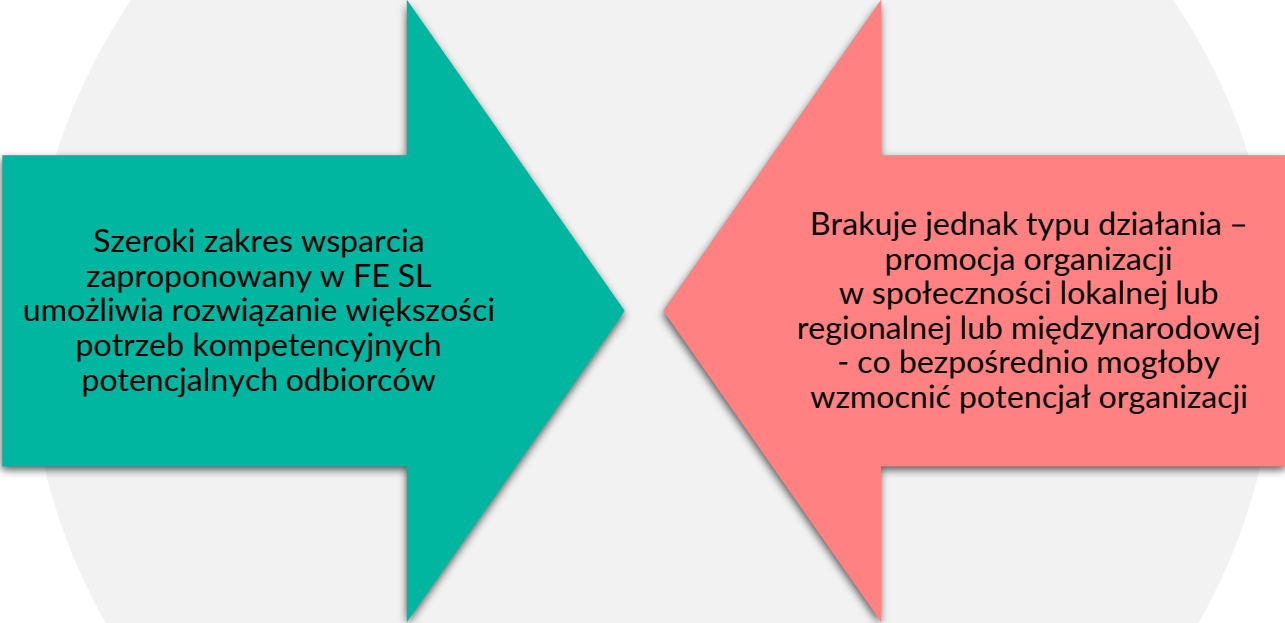

Nadmierne uzależnienie od dotacji krajowych – klientyzm

Kryzys przekazywania przywództwa przy jednoczesnym wypalaniu się liderów

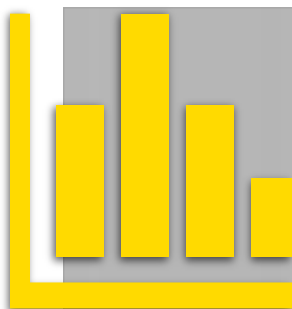
TRAFNOŚĆ WSPARCIA ZAPROGRAMOWANEGO W FE SL 2021-2027

Szeroki zakres wsparcia zaproponowany w FE SL umożliwia rozwiązanie większości potrzeb kompetencyjnych potencjalnych odbiorców

Brakuje jednak typu działania – promocja organizacji w społeczności lokalnej lub regionalnej lub międzynarodowej – co bezpośrednio mogłoby wzmocnić potencjał organizacji

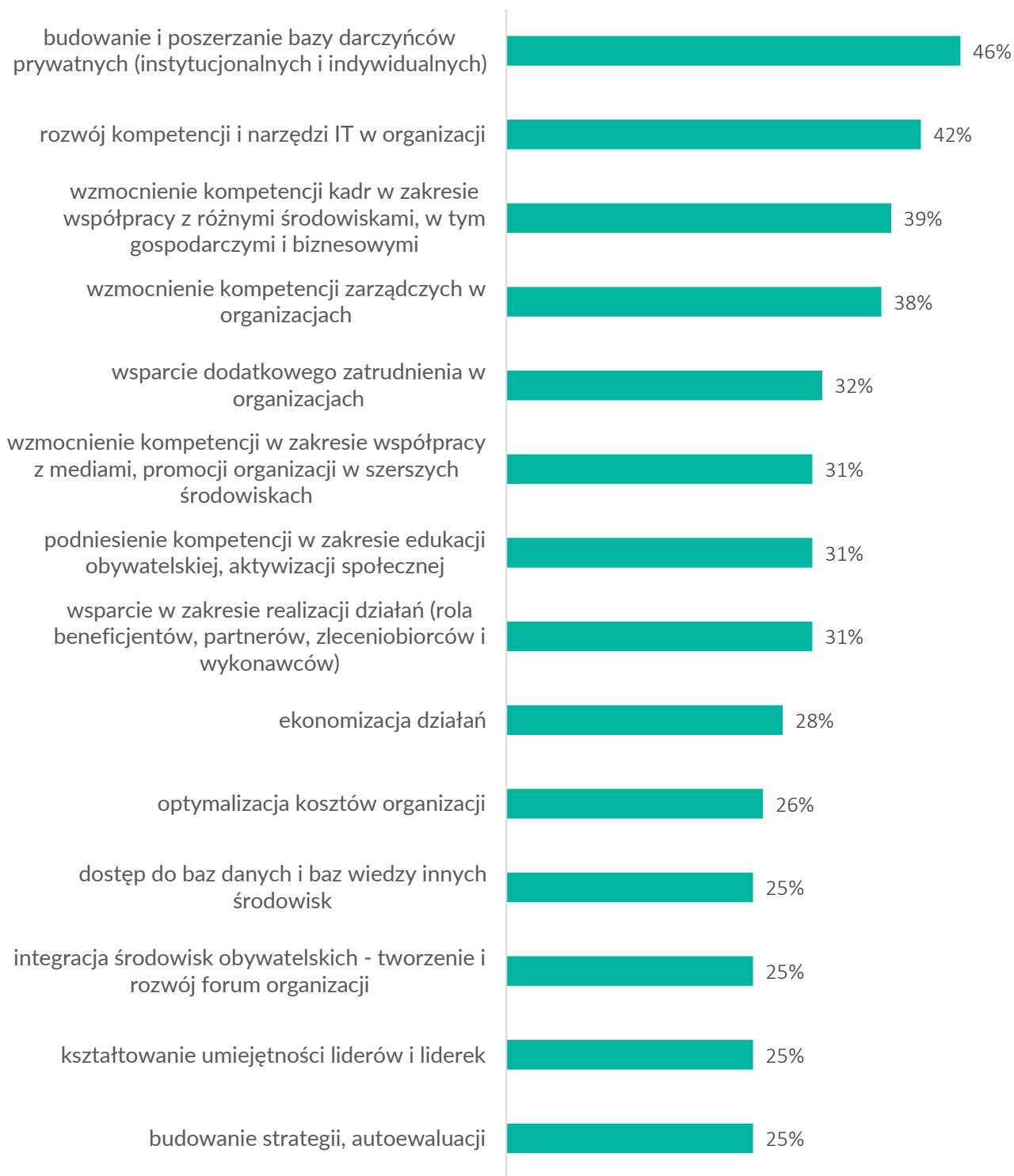
POTENCJALNE ZAINTERESOWANIE UBIEGANIEM SIĘ O WSPARCIE

Zaledwie 52% badanych organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest zainteresowanych ubieganiem się o wsparcie ich potencjału w kształcie zaproponowanym w FE SL 2021-2027

TRAFNOŚĆ WSPARCIA ZAPROGRAMOWANEGO W FE SL 2021-2027

KIERUNKI WSPARCIA CIESZĄCE SIĘ NAJWIĘKSZYM ZAINTERESOWANIEM ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Źródło: Badane ilościowe ze śląskimi organizacjami pozarządowymi (n=257).

REKOMENDOWANY MODEL WSPARCIA

Zaplanowany w Programie szeroki zakres wsparcia organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest trafny, stwarza możliwość wdrażania wsparcia przy zastosowaniu podejścia popytowego, umożliwiające dobór jego form na miarę danej organizacji.

Obejmuje podniesienie kompetencji kadr w zakresie zarządzania organizacją, podnoszenie umiejętności organizacji w ramach budowania relacji z otoczeniem, pozyskiwanie nowych pracowników i wolontariuszy, zarządzanie finansami, myślenie strategiczne, konsultowanie dokumentów strategicznych, partycypacje

Rekomenduje się uwzględnienie wsparcia promocji organizacji społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym, regionalnym lub międzynarodowym w ramach budowania relacji z otoczeniem zewnętrznym.

Ze względu na niskie doświadczenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ubieganiu się o środki PS i obawy przed zabezpieczeniem wkładu własnego rekomenduje się wdrażanie wsparcia w czterech równoległych ścieżkach wsparcia:

PIERWSZA ŚCIEŻKA

Uwzględnia zastosowanie trybu pośredniego konkurencyjnego i wybór jako beneficjentów organizacji, które mogą się poszczycić doświadczeniem we wspieraniu innych NGO w skali ponadlokalnej. Beneficjenci udzielaliby wsparcia innym organizacjom jako grupie docelowej. Ze względu na preferowany popytowy charakter wsparcia, projekty te powinny być kierowane do organizacji o ponad 5-cio letnim stażu działalności, przychodach ponad 50 tys. zł rocznie, świadomych swoich potrzeb rozwojowych, własnych ograniczeń i wyzwań otoczenia.

DRUGA ŚCIEŻKA

Obejmowałaby projekt wybrany w trybie niekonkurencyjnym skierowany do NGO prowadzących działalność krócej niż 5 lat, o rocznych przychodach poniżej 50 tys. zł. Wśród tej grupy zidentyfikowano występowanie podstawowych deficytów związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi, pozyskiwaniem środków z różnych źródeł, budowaniem kontaktów z otoczeniem zewnętrznym.

TRZECIA ŚCIEŻKA

Oba powyższe rozwiązania nie umożliwiają wsparcia infrastruktury lub wyposażenia w sprzęt organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którego potrzebę zgłasza 38% badanych NGO. Rekomenduje się więc dodatkowo wprowadzenie modelu bezpośredniego konkurencyjnego, w którym o wsparcie ubiegać się mogłyby partnerstwa organizacji pozarządowych, w których przynajmniej jedno NGO działałoby krócej niż 10 lat i osiągałoby roczne przychody nie wyższe niż 100 tys. zł.

CZWARTA ŚCIEŻKA

Rekomenduje się przeprowadzenie rozmów z Komisją Europejską dotyczących możliwości wykorzystania formuły grantowej w projektach capacity building.

Wykonawca badania:

EVALU Sp. z o.o.
ul. Dzika 19/23 lok. 55, 00-172 Warszawa
tel.: 22 403-80-26; e-mail: evalu@evalu.pl

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46 ; 40 - 037 Katowice
tel. 322078888 ; 327799282
www.slaskie.pl e-mail: kancelaria@slaskie.pl

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020